

Rekomendacja publikacji: *Godziny Rozwoju. Jak wspierać nastawienie na rozwój i uczyć (się) innowacyjnie*

W książce *Godziny Rozwoju* autorzy podkreślają, że aby osiągnąć sukces edukacyjny należy oddać uczniowi sterowanie procesem uczenia się. Należy wyposażać go w umiejętność pokonywania trudności, podejmowania prób nawet wtedy, gdy na drodze pojawi się po raz kolejny błąd. Bezcenne w tej książce jest to, że autorzy nie skupiają się tylko na uczniach. Wskazują oni drogę, którą może dążyć każdy człowiek do rozwoju swojego potencjału w każdej dziedzinie życia. Wystarczy zrozumieć, że uczenie się to proces, zmiana i rozwój.

W ostatnich czasach rozgorzała dyskusja na temat motywacji wewnętrznej uczniów i jej roli w samodzielnym zdobywaniu wiedzy przez uczniów. W szkole dominuje niestety motywowanie uczniów poprzez stawianie ocen, czyli motywowanie zewnętrzne. Zawsze zastanawiało mnie to, że uczeń w ostatniej grupie przedszkolnej, czyli zerówce, uczył się liter, kreślił szlaczki i uczył się liczyć bez ocen. Tymczasem po przekroczeniu progów szkoły spotykał się z ocenami i już po pewnym czasie na te oceny czekał. W ten sposób zabijano motywację wewnętrzną, naturalną dla małych dzieci. Dziecko jest ciekawe świata, jest kreatywne, pomysłowe, uczy się w ruchu, zadaje mnóstwo pytań, próbuje wciąż nowych rzeczy, porzuca jedną aktywność, by oddać się z pasją innej. Wszystko to robi spontanicznie i radośnie.

Co się dzieje, gdy dostaje ocenę? Przekonuje się, że nie jest wystarczająco dobry, że ukarano go, bo popełnił błąd, że dostał dobry stopień, a nie bardzo rozumie za co. Stawianie ocen bez dodatkowych nauczycielskich komentarzy nie ma najmniejszego sensu. Celem oceniania jest informacja co uczeń opanował i na jakim poziomie, co musi udoskonalić, co poprawić. Nauczyciel powinien dać mu informację zwrotną na tyle dokładną, by uczeń potrafił z niej skorzystać w procesie uczenia się. Ocenianie jest nieodłącznym elementem życia uczniów i nauczycieli. Oceny szkolne wyrażane są nie tylko za pomocą stopni, które uczeń otrzymuje za daną pracę czy aktywność, lecz także poprzez indywidualną ocenę nauczyciela, która wyrażać się może w formie słów, gestów czy nawet mimiki. Każda ocena informuje ucznia o postępach, jakie poczynił w opanowaniu danych wiadomości i umiejętności, oraz wskazuje jednocześnie, czy należy jeszcze nad czymś popracować. Najważniejsze jednak, by wspierała jego rozwój.

Warto do pracy z uczniami w każdym wieku wdrożyć ideę oceniania kształtującego. Mnie najbardziej odpowiada nazwa - ocena rozwojowa. Pokazuje ona uczniowi, że jest w procesie rozwijania umiejętności i wzmacnia go w rozwoju. Tym bardziej bliska okazała się dla mnie idea wprowadzenia do szkoły programu opartego na publikacji *Godziny Rozwoju*. To czas, w którym uczeń staje się prawdziwym podmiotem procesu edukacyjnego. Czyż nie o to chodzi w edukacji? Nie o tym mówimy od dawna? Uczeń jako podmiot oddziaływań wychowawczych i edukacyjnych.

W filozofii *Godziny Rozwoju* uczeń nie tyle jest podmiotem oddziaływań nauczyciela, co wręcz sprawcą swojego upodmiotowienia. Sam kreuje proces uczenia się tego, co mu bliskie, co go zacieka, czego chce się nauczyć. Dodatkową rolę pełnią komunikaty zwrotne nauczyciela. Nie są one pochlebstwami i "klepaniem" z aprobatą po plecach. Są wzmacniające w swojej rzetelności i prawdzie. Są "odlukrowione". Pokazują siłę procesu zdobywania wiedzy, dobrą rolę błędów, podkreślają włożony wysiłek ucznia. Nie jest to łatwa zmiana, ale warto jej

się poddać dla dobra uczniów. W klasie mamy uczniów, którzy w opanowanie jakiejś umiejętności wkładają zróżnicowany wysiłek. Jednemu opanowanie czytania przychodzi bardzo łatwo, drugi uczeń musi popracować dłużej, by osiągnąć biegłość tej umiejętności. Ocena nauczyciela musi pozostać również zróżnicowana.

Godzina Rozwoju i informacje zwrotne zbieżne z tą filozofią mają pokazać każdemu uczniowi jaką drogę przebył w procesie uczenia się. Mają uzmysłwić, że warto się doskonalić, rozwijać. Że nie "osiadamy na laurach", że potykamy się, ponosimy porażki, które nas budują i których się nie boimy.

Jolanta Okuniewska

finalistka konkursu *Global Teacher Prize*, finalistka konkursu *Nauczyciel Roku 2013*, honorowy profesor oświaty, członkini społeczności Superbelrzy RP oraz Superbelfrzy Mini, nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej w Szkole Podstawowej nr 13 w Olsztynie

Jolanta Okuniewska